

Άρειος Πάγος 930/1984, Τμ. Β'

Πηγή: Δ.Ε.Ν 41/85 σελ. 560

Περίληψη: Αναίρεση λόγω μη λήψεως υπ' όψιν εγγράφων που προσκομίσθηκαν προς απόδειξη ισχυρισμού ασκούντος ουσιώδη επιρροή στη δίκη. - Κριτήρια υπολογισμού της χρηματικής ικανοποίησεως που οφείλεται στον μισθωτό λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστη από εργατικό ατύχημα χωρίς υπαιτιότητά του.

Απόφαση Δικαστηρίου

Εισηγητής: Α. ΜΟΥΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Δικηγόροι: Ε. Λύτρας, Χ. Μπότης

Ο υπό του άρθρου 559 εδ. 11 του ΚΠολΔ προβλεπόμενος λόγος αναίρέσεως, διά την μη λήψιν υπό του δικαστηρίου της ουσίας επικληθέντων και προσαχθέντων αποδεικτικών μέσων, θεμελιούται επί του ότι το επικληθέν και προσαχθέν αποδεικτικόν μέσον αφορά εις την απόδειξιν ισχυρισμού ασκούντος, κατά τους ισχυρισμούς του ανααιρεσίοντος, ουσιώδη επιρροήν εις την έκβασιν της δίκης και καθιστώντος τούτο κρίσιμον δι' αυτήν. Εν προκειμένω, παρ' όλον ότι εν τη προσβαλλομένη αποφάσει αναφέρεται ότι το εκδόν ταύτην Εφετείον έλαβεν υπ' όψιν διά τον σχηματισμόν της κρίσεώς του, μεταξύ άλλων και άπαντα τα επικληθέντα και προσαχθέντα αυτώ έγγραφα, δεν καθίσταται αδιστάκτως βέβαιον ότι έλαβεν υπ' όψιν και συνεξετίμησε τα κάτωθι έγγραφα, άτινα επεκαλέσθη ο ήδη αναηρεσείων κατά την συζήτησιν ενώπιον αυτού (του Εφετείου) διά των υποβληθεισών προτάσεών του, ήτοι τας γνωματεύσεις των οφθαλμιάτρων ΧΚ και ΗΣ, την γνωμάτευσιν του νευροψυχιάτρου ΠΠ και το πιστοποιητικόν (έκθεσιν) νοσηλείας της Πολυκλινικής Αθηνών. Τα έγγραφα ταύτα προσήχθησαν, κατά τα εν τω ανααιρετηρίω υποστηριζόμενα, προς απόδειξιν ισχυρισμών του ανααιρεσίοντος ασκούντων ουσιώδη επιρροήν εις την έκβασιν της δίκης, και δη ως προς την σοβαρότητα της καταστάσεως του ανααιρεσίοντος, εκ του υπό τας εν τη αγωγή συνθήκας επισυμβάντος αυτώ τραυματισμού, συνεπεία του οποίου και ητήσατο ούτος την επιδίκασιν χρηματικής ικανοποίησεως λόγω ηθικής βλάβης, δι' ην επεδίκασθη αυτώ υπό του Εφετείου το ποσόν των δρχ. 1.000.000, έναντι του πρωτοδίκως επιδικασθέντος ποσού εκ δρχ. 4.000.000. Τούτων δοθέντων, τυγχάνει μερικώς ανααιρετέα η προσβαλλομένη απόφασις ήτοι, κατά το κεφάλαιον το αφορών εις το επιδικασθέν εις τον ενάγοντα ως χρηματική ικανοποίησις λόγω ηθικής βλάβης ποσόν, συμφώνως προς την ως άνω διάταξιν του άρθρου 559 εδ. 11 του ΚΠολΔ και τον βάσιμον τρίτον λόγον αναίρέσεως.

Απεδείχθησαν τα ακόλουθα: Ο ενάγων, εκκαλών και εφεσίβλητος, προσελήφθη εις την υπηρεσίαν της εναγομένης, εκκαλούσης και εφεσιβλήτου αντιστοίχως, διά συμβάσεως εξηρητημένης εργασίας αορίστου χρόνου, την 8.11.79, ίνα εργασθή ως μεταλλωρύχος "μπαζαδόρος" εις το εις Μεξιάτες Λαμίας εργοτάξιόν της ανορύξεως βωξίτου έναντι ημερομισθίου εκ δρχ. 1.200, παρέχων έκτοτε εν αυτώ τας υπηρεσίας του. Την πρωϊαν της 22.7.80 επεβιβάσθη εις Λαμίαν, ένθα η κατοικία του, μετ' άλλων εργατών της εναγομένης, αυτοκινήτου τύπου LAND ROVER, όπερ ωδήγει ο υπό της τελευταίας ταύτης προστηθείς και μισθωτός αυτής τυγχάνων ΚΧ, ίνα μεταβή προς ανάληψιν εργασίας. Καθ' ον χρόνον το εν λόγω αυτοκίνητον διήρχετο το 8ον χιλιόμετρον της οδού Μεξιατών-Μεταλλείων Βωξίτου, ευρισκόμενον εις την θέσιν "Κοκκινόβραχος", ο ανωτέρω οδηγός αυτού, ένεκεν ελλείψεως της προσοχής ην ώφειλεν εκ των περιστάσεων και ηδύνατο να καταβάλη, το μεν δεν εμετρίασε την, μεθ' ης εκινείτο, υπερβολικήν ταχύτητα, ως επεβάλλετο εν όψει υφισταμένης στροφής και περιορισμού εις το σημείον εκείνο του πεδίου ορατότητος, το δε ωδήγει το ως άνω όχημα επί του αριστερού τμήματος του οδοστρώματος και πλησίον παρακειμένου κρημνού, ως μη έδει, εν όψει των συνθηκών τούτων και του γεγονότος ότι ήτο ελευθέρα η οδός δεξιώτερον, παρέχουσα την δυνατότητα της εν αυτή κανονικής κινήσεως, με αποτέλεσμα, εκ της τοιαύτης επιδειχθείσης αμελείας, να παρεκλίνη το αυτοκίνητον της πορείας και να καταπέση εις τον κρημόν. Εκ του συμβάντος τούτου, όπερ, οφειλόμενον εις αποκλειστικήν υπαιτιότητα του υπό της εναγομένης προστηθέντος οδηγού, υπήρξε θανατηφόρον δι' ετέρους συνεπιβαίνοντας του εν λόγω οχήματος, υπέστη ο ενάγων εγκεφαλικήν διάσεισιν, κακώσεις αριστερού ώμου και αριστεράς κνήμης και θλαστικά τραύματα δεξιού ωτός και τριχωτού της κεφαλής. Πλέον όμως τούτων, εκ των εντός του αυτοκινήτου εκχυθέντων καυστικών υγρών, προερχομένων εκ δύο, μεταφερομένων δι' αυτού, μεγάλων μπαταριών, υπέστη ο ενάγων εγκαύματα αμφοτέρων των οφθαλμών, με αποτέλεσμα να απολέση τελικώς και καθ' ολοκληρίαν την όρασίν του και να εμφανίση περαιτέρω σοβαράς νευροψυχικάς διαταραχάς, εξελιχθείσας εις ψυχικόν σύνδρομον παρανοϊκού χαρακτήρος, ως περι πάντων τούτων βεβαιούν εις τας οικείας γνωματεύσεις των οι εξετάσαντες αυτόν οφθαλμίατροι ΧΚ και ΗΣ και ο ψυχίατρος ΠΠ, της μετατραυματικής ταύτης καταστάσεώς του περιγραφομένης και εις την περιληπτικήν έκθεσιν νοσηλείας της Πολυκλινικής Αθηνών, ένθα ενοσηλεύθη ούτος από 9.10.80 έως 4.11.80. Συνεπεία της εκ του ανωτέρω γεγονότος επελευθούσης εις τον ενάγοντα αναπηρίας,

αντιστοιχούσης κατά τας γνωματεύσεις των οικείων Υγειονομικών Επιτροπών, εις ποσοστόν 80%, απενεμήθη αὐτῷ διὰ τῆς υπ' αριθ. 354/3.4.81 αποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Λαμία Ὑποκαταστήματος τοῦ ΙΚΑ, παρὰ τῶν ὁποίων ἦτο ἠσφαλισμένος, σύνταξις ἐκ δρχ. 26.010 μηνιαίως. Περαιτέρω ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἐνάγων ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1940, τυγχάνει δεῦτερος υἱὸς καὶ πατὴρ δύο ἀνηλίκων τέκνων, γεννηθέντων τοῦ πρώτου ἐν ἔτει 1974 καὶ τοῦ δευτέρου ἐν ἔτει 1976. Ἐκτός τῆς ρηθείσης ἀναπηρικής συντάξεώς του, οὐδὲνα ἕτερον πόρον ἔχουν τόσον οὗτος ὅσον καὶ τὰ ὡς ἄνω μέλη τῆς οἰκογενείας του. Ἀντιθέτως, ἡ ἐναγομένη ἐν Αθήναις ἐδρεύουσα Ἀνώνυμος Ἐταιρεία ἦτο κατὰ τὸν χρόνον τοῦ ζημιολογικοῦ γεγονότος ἐκ τῶν μεγαλύτερων ἐν Ἑλλάδι βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, με πεδίου δραστηριότητος ἐκτενόμενον εἰς μεταλλευτικὰς καὶ ναυτιλιακὰς ἐργασίας, ἀπασχολούσα ἐργατοῦπαλλήλους, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὑπερέβαινε τοὺς χιλίους καὶ ἀποκομίζουσα σημαντικὰς ἐτησίαις προσόδους, τὸ ὕψος τῶν ὁποίων ἀνῆρχετο εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν. Προσφάτως ὁμως ἡ τοιαύτη οἰκονομικὴ δραστηριότης τῆς ἐναγομένης, ὑπαχθείσης εἰς τὰς προβληματικὰς ἐπιχειρήσεις, ἔχει σημαντικῶς περιορισθῆ. Ἐπὶ τῆς βάσει πάντων τῶν ἀνωτέρω δεδομένων καὶ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν συνθηκῶν τοῦ ἐπισυμβάντος ατυχήματος, τοῦ βαθμοῦ τοῦ πταίσματος τοῦ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης προστηθέντος οδηγοῦ, ἐξ ἀποκλειστικῆς ὑπαιτιότητος τοῦ ὁποίου καὶ ἐπῆλθε τὸ ἀτύχημα τοῦτο, τῆς ἐξ αὐτοῦ σοβαρωτάτης προσβολῆς τῆς υγείας τοῦ ἐνάγοντος, τῆς ἐπελθούσης ἀναπηρίας τούτου, τῆς κοινωνικῆς τοῦ καταστάσεως καὶ τῆς περιουσιακῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς καταστάσεως καὶ θέσεως τῶν μερῶν, ἡ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ἐπιδικαστέα εἰς τὸν ἐνάγοντα εὐλόγως χρηματικὴ ἰκανοποίησις διὰ τὴν ἡν ὑπέστη οὗτος ἐκ τοῦ ατυχήματος ἠθικὴν βλάβην, συμφώνως καὶ πρὸς τὰ διδάγματα τῆς κοινῆς ἐμπειρίας, ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσοῦν τῶν δρχ. 2.500.000. Ὅθεν, ἐπιδικάσαν τὸ πρωτοβάθμιον δικαστήριον εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης τὸ ποσοῦν τῶν δρχ. 4.000.000, ἔσφαλε, δι' ὃ καὶ δεόν να ἐξαφανισθῆ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κατὰ τὸν βάσιμον ἐν μέρει πρῶτον λόγον τῆς ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης, ἀπορριπτομένης ἐντεύθεν ὡς κατ' οὐσίαν ἀβασίμου τῆς ἀντιθέτου ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος, αἰτιωμένου διὰ τὴν μὴ ἐπιδίκασιν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστηρίου μείζονος ποσοῦ.